

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษารับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ วิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ในองค์การบริหารส่วนตำบล 129 แห่ง จำนวนรวมทั้งสิ้น 2,713 คน (ที่ทำการปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์ : 2546)

กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 349 คน โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีลักษณะความต่างแบบกันตามสภาพภูมิศาสตร์ และตั้งอยู่ในพื้นที่ของอำเภอ/กิ่งอำเภอต่าง ๆ และเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 38 ข้อ และตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามบทบาททั้ง 2 ด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยในกรณีที่มีตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม ใช้ *t*-test และกรณีที่มีตัวแปรอิสระมี 3 กลุ่ม ขึ้นไป ใช้ *F*-test (One-way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) และวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 2 ด้าน โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 92 คน และระดับประถมศึกษา ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส รองลงมา คือ สถานภาพโสด ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงอย่างเดียวจำนวน 275 คน และปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งตำแหน่งสมาชิกสภาและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 74 คน ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่า 2 ปี รองลงมา คือ มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล 1-2 ปี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5.2 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมทั้ง 20 ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ เท่ากับ 12.86 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.89 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่า มาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน
2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี
3. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการปกครองแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น
4. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวน 3 คน

5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า บุคคลที่สามารถตั้งกระทู้เพื่อให้ฝ่ายบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลตอบคำถามหรือชี้แจงข้อเท็จจริงได้ คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

6. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจว่า หน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คือ การสอบถามความต้องการของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และนำข้อร้องเรียนของประชาชนเข้าสู่การพิจารณาขององค์การบริหารส่วนตำบล

7. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลมี 2 ประเภท ได้แก่ ข้อบัญญัติทั่วไปและข้อบัญญัติงบประมาณ

8. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า หากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่รับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณ จะต้องมียกเว้นเสียง 2 ใน 3 จึงจะทำให้ฝ่ายบริหารพ้นจากตำแหน่งได้

9. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า การพิจารณาร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น 3 วาระ

10. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5 กฎหมายกำหนดว่าจะต้องมีรายได้ไม่เกิน 3 ล้านบาท

11. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติในองค์การบริหารส่วนตำบล

12. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า หากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล พ้นจากตำแหน่ง รองนายกฯ อีก 2 คน จะต้องพ้นจากตำแหน่งด้วย

13. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีการแก้ไขหลายครั้ง ครั้งล่าสุดมีการแก้ไขเมื่อปี พ.ศ. 2546

14. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่จัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

15. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า บทบาทหน้าที่ ตามมาตรา 67 แห่ง พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือเป็นหน้าที่หลักการขององค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวน 9 ข้อ

16. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

17. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล
18. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า กิจกรรมตามมาตรา 68 แห่ง พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนตำบล ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำได้มีจำนวน 13 ข้อ
19. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า บุคคลที่ทำหน้าที่เลขานุการในที่ประชุมคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
20. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจว่า การยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ

5.3 ผลการวิเคราะห์การรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์

ในการวิเคราะห์การรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อนำค่าคะแนนระดับการรับรู้บทบาทในการควบคุมฝ่ายบริหาร แต่ละข้อ ทั้งหมด 20 ข้อ มารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย จากนั้นนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ พบว่าระดับการรับรู้บทบาทในการควบคุมฝ่ายบริหาร อยู่ในระดับการรับรู้มาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้

ด้านที่ 1 บทบาทในการควบคุมฝ่ายบริหาร

1. การใช้แผนพัฒนาตำบลเป็นเครื่องมือ
 - 1.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ที่ แผนพัฒนาตำบลจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาอำเภอ อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด
 - 1.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ที่ แผนงานโครงการที่เสนอไว้ในแผนพัฒนาตำบลจะต้องนำไปปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด
2. การพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณและควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร
 - 2.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ที่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ออกพบปะพูดคุยกับชาวบ้าน เพื่อหาข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาตำบล อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

2.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบลประจำปี อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

2.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ตรวจสอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

2.4 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า ที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบต่อร่างข้อบัญญัติงบประมาณ อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

2.5 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า หากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติงบประมาณ คณะผู้บริหารจะพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

2.6 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า การซ่อมแซมถนนหรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องตั้งจ่ายในหมวดครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

2.7 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า การแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณในข้อบัญญัติงบประมาณที่ประกาศใช้แล้ว ในหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ คณะผู้บริหารต้องขออนุมัติจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก่อน อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

2.8 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องปิดประกาศให้ประชาชนทราบ อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

2.9 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า หากการซื้อหรือการจัดจ้างครั้งหนึ่งเกิน 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ต้องประกาศสอบราคา อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

2.10 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินประจำปีของหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

2.11 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

2.12 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่าการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกจะต้องกล่าวด้วยคำต่อประธานที่ประชุมเท่านั้น อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

2.13 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่าการเสนอขอแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณต้องเสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

3. อำนาจหน้าที่

3.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ เช่น ภัยพิบัติ อัคคีภัย อุทกภัยที่เกิดกับราษฎรในพื้นที่ อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

3.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดูแล บำรุง รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

3.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ประสานงานให้ราษฎรในพื้นที่รวมกลุ่มทำอาชีพเสริม เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน หรือกลุ่มเลี้ยงโค กระบือ อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

3.4 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ประสานขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือในการจัดตั้งกองทุนให้แก่กลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่ อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

3.5 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านสอนบุตรหลานให้เข้าใจเนื้อหา และสิ่งที่ดีงามของประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับการรับรู้มาก

**ด้านที่ 2 บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองและการช่วยเหลือประชาชน
ในภาวะเศรษฐกิจถดถอยตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล**

ในการวิเคราะห์การรับรู้บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองและการช่วยเหลือประชาชนในภาวะเศรษฐกิจถดถอยตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อนำค่าคะแนนระดับการรับรู้บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองและการช่วยเหลือประชาชนในภาวะเศรษฐกิจถดถอยตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละข้อ ทั้งหมด 18 ข้อ มารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย จากนั้นนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ พบว่า ระดับการรับรู้บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองและการช่วยเหลือประชาชนในภาวะเศรษฐกิจถดถอยตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับการรับรู้มาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. บทบาทในการส่งเสริมอาชีพและรายได้

1.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

1.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการประกอบอาชีพหลักและอาชีพเสริมของประชาชน อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

1.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทในการให้คำชี้แนะเป็นที่ปรึกษาในโครงการส่งเสริมอาชีพและรายได้ เช่น โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โครงการกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท โครงการธนาคารคนจน ฯลฯ อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

2. บทบาทในการส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความมั่นคง

2.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการเสริมสร้างความเข้าใจและความอบอุ่นแก่สถาบันครอบครัวของประชาชนในพื้นที่ อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

2.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทในการจัดกิจกรรมสำหรับเยาวชนและครอบครัว เช่น งานวันเด็ก งานวันแม่ งานวันพ่อ ฯลฯ อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

2.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทกระตุ้นจิตสำนึกในครอบครัวมีจิตสำนึกในการสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันครอบครัว อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

3. บทบาทในการสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส

3.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่สนับสนุนงบประมาณเพื่อสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

3.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาชุมชน กรมประชาสงเคราะห์ กรมการปกครอง เพื่อหาแนวทางในการสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

3.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ในการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้ด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ นำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือต่อไป อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

4. บทบาทในการดูแลความสงบเรียบร้อย

4.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชนของประชาชน อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

4.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ ระงับ ไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท ตลอดจนหาทางเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในชุมชน อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

4.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ป้องกันปัญหาอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

5. บทบาทในการส่งเสริมคุณภาพและจริยธรรม

5.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา วันสงกรานต์ เป็นต้น อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

5.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของประชาชน อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

5.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ดำรงและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามในท้องถิ่น อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

6. บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่สอดส่องดูแลและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

6.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทในการกระตุ้น ประชาชนในพื้นที่ให้รู้สึกห่วงแหนและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับการรับรู้มาก

6.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดกิจกรรมเพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับการรับรู้มากที่สุด

5.4 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน

พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับอายุแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และจากการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ส (Scheffe's) พบว่า

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มอายุ 25-30 ปี มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ต่ำกว่าทุกกลุ่มอายุ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่า กลุ่มอายุ 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มอายุ 51-60 ปี มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกับกลุ่มอายุ 31-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มอายุ 51-60 ปี มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่ากลุ่มอายุ 31-40 ปี

4. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มอายุ 51-60 ปี มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกับกลุ่มอายุ 41-50 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มอายุ 51-60 ปี มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่ากลุ่มอายุ 41-50 ปี

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน

พบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้ทราบความแตกต่างว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลระดับการศึกษาใด ที่มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน จึงทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's) พบว่า

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประถมศึกษา มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอนุปริญญา มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญา มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน

พบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้

บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพื่อให้ทราบความแตกต่างว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สถานภาพใด ที่มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน จึงทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's) พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสถานภาพโสด มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันสถานภาพสมรส และสถานภาพม่าย/หย่าร้าง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพโสดมีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่น้อยที่สุด ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพโสดมีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่มากที่สุด

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นสมาชิกสภาเพียงอย่างเดียวกับที่เป็นทั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน

พบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นสมาชิกสภาเพียงอย่างเดียวกับที่เป็นทั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ไม่แตกต่างกัน **Rajabhat Mahasarakham University**

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน

พบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพื่อให้ทราบความแตกต่างว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่กลุ่มใด ที่มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน จึงทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's) พบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานงาน 6 เดือน – 1 ปี มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกับกลุ่มที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1 – 2 ปี และกลุ่มที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มากกว่า 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 เดือน – 1 ปี มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่น้อยที่สุด

5.5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ามีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการปกครองท้องถิ่น เดือนละ 1 ครั้ง
2. รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้องค์การบริหารส่วนตำบล เพิ่มขึ้น
3. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรช่วยเหลือหมู่บ้านของตนเท่าที่จะทำได้ ให้เหมาะสมกับที่ถูกเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่
4. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรตั้งใจทำงานด้วยความโปร่งใส มีจิตสำนึกและตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน
5. ควรให้อำนาจองค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติการจัดเก็บภาษี เช่น ภาษีเกี่ยวกับภาษีสุราและสรรพสามิตได้เอง
6. ควรจัดประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาแก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์
7. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมโยธาธิการและผังเมือง ถ่ายโอนเครื่องจักรกลให้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาท ในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้จากเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะนำมาอภิปรายเพื่อตอบข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

6.1 จากการใช้แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 ข้อ พบว่ามีคะแนนรวมเฉลี่ยเพียง 12.86 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20.00 คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีการรับรู้บทบาทอยู่ในระดับปานกลาง อันอาจจะมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้ เพราะในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากจะปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายแล้ว ยังต้องปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ในฐานะผู้นำท้องถิ่นและชุมชนอีกด้วย จึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในภารกิจที่ปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

สอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2540 : 85) ซึ่งได้ศึกษา “รูปแบบและแนวทางเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแสดงความคิดเห็น 4 ด้าน คือ ความพึงพอใจต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ความไม่พึงพอใจขององค์การบริหารส่วนตำบล สิ่งที่ยกให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็น และการสนับสนุนองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความรับผิดชอบ ไม่มีระเบียบ เช่น การตรงต่อเวลา ไม่ฟังคนอื่น พุฒเวลาประชุม ขาดความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่ อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบต่าง ๆ การทำงานยังเหลื่อมล้ำ บางคนทำมาก บางคนทำน้อย ยังมีความเห็นแก่ตัวสูง การแสวงหาผลประโยชน์ และบางคนไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

6.2 จากการพิจารณาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 2 ด้าน คือ ด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร และด้านบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองและการช่วยเหลือประชาชนในภาวะเศรษฐกิจถดถอย พบว่ามีการรับรู้บทบาทอยู่ในระดับรับรู้มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่รับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองว่าจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ ที่เพิ่งได้รับการยกฐานะขึ้นมาไม่นาน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ก็เป็นผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนมาก่อน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตร กำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ทรงคุณวุฒิประจำหมู่บ้าน เป็นต้น ซึ่งบางส่วนก็มีบทบาทหน้าที่ใกล้เคียงกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองและการช่วยเหลือประชาชนในภาวะเศรษฐกิจถดถอย ซึ่งเป็นการช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของลือชา วรรัตน์ และคณะ (2539 : 58) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา จังหวัดเพชรบุรี สุโขทัย มุกดาหารและปัตตานี” พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจบทบาท อำนาจ หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยละเอียด ดังนั้นการกำหนดและการวินิจฉัยปัญหาของ องค์การบริหารส่วนตำบลในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ซึ่งจะต้องนำมาวางแผนแต่ละแห่ง จึงเป็นเพียงบางส่วนของหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายเท่านั้น โดยยังคงให้ความสนใจเพียงแต่ในด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำ เท่านั้น ปัญหาของชุมชนในด้านอื่น ๆ เช่น การป้องกันและระงับโรคติดต่อ การป้องกัน และการ

บรรเทาสาธารณภัย สตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการหรือแม่แต่หน้าที่ในการคุ้มครองดูแลบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันเป็นหน้าที่หลัก 5 ใน 8 ประการที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ก็ไม่ปรากฏว่าเคยอยู่ในความคิดคำนึงของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษา ที่ไม่สอดคล้องกันทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการศึกษาของ ลือชา วรรัตน์ และคณะ เป็นการศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2539 ซึ่งห่างจากการศึกษาของผู้วิจัยถึง 7 ปี ซึ่งมีบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ที่แตกต่างกันมาก โดยเฉพาะการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 และ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลมากขึ้น กอปรกับกระแสทางการเมืองในช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535 ก็ส่งผลให้ ประชาชนเกิดการความตื่นตัวทางการเมืองและตระหนักในสิทธิของชุมชนและท้องถิ่นมากขึ้น จึงมีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดีขึ้นกว่าเดิม

6.3 จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มอายุ 25-30 ปี มีระดับ การรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ต่ำกว่าทุกกลุ่มอายุ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่า กลุ่มอายุ 51-60 ปี แสดงให้เห็นว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำเป็นที่จะต้องมีวิสัยทัศน์ เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่ต้องประสานความร่วมมือ ทั้งจากส่วนราชการและจากประชาชนในท้องถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ อมร แยมเสรี (2538 : 18) ซึ่ง ได้วิจัยเรื่อง “ความรู้และความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน” โดยทำการสำรวจความรู้และความเข้าใจกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสภาตำบล ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มอายุของกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ ที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสภาตำบล

6.4 จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จบการศึกษาระดับมัธยม ศึกษาตอนปลายมีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญา มีระดับการรับรู้บทบาท ในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แสดงให้เห็นว่าวุฒิการศึกษา มีผลทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เข้าใจและรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองได้ดีขึ้น ซึ่งจะทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะเข้ามาปฏิบัติงานในอนาคต ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ จากการศึกษาในระบบ และมีความสามารถ มากพอสมควร โดยเฉพาะในด้านกฎหมาย ระเบียบ

ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล สอดคล้องกับการศึกษาของ อมร แยมเสรี (2538 : 18) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง “ความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน” โดยทำการสำรวจความรู้และความเข้าใจกรรมการสภาตำบล ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 69 คน เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสภาตำบล ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาของกรรมการสภาตำบล ผู้ทรงคุณวุฒิที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสภาตำบล

6.5 จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 เดือน – 1 ปี มีระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่น้อยที่สุด น้อยกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 1-2 ปี และมากกว่า 2 ปี ขึ้นไป แสดงให้เห็นว่า หากมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากขึ้น ก็จะทำให้มีการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องผ่านการอบรม การประชุม การปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ จึงทำให้รับทราบ เข้าใจ รับรู้ บทบาทหน้าที่มากขึ้น ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ อมร แยมเสรี (2538 : 18) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง “ความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน” ที่พบว่าระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสภาตำบล

7. ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาวิจัยการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมีการศึกษาในเชิงลึกเพื่อให้ครอบคลุมข้อมูล เนื้อหา และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ โดยเน้นศึกษาปัญหาในด้านการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับ ไปแก้ไขปัญหา การขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ควรมีการศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ตรงตามความต้องการและความคาดหวังของประชาชน